

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O nouă armă

— In lupta pentru salvarea averilor bisericești școlare —

de Dr. Nicolae Brînzeu, canonic.

Mai zilele trecute ni-a venit dela Arad o dovadă că nici biserica gr.-or. română nu stă indiferentă față de chestia școlilor confessionale. La Nr. 6 din 7 Februarie c. al gazetei „Biserica și Școala” de acolo s'a alăturat o anexă: „Instrucțiuni pentru corectarea dreptului de proprietate tabulară a sesiunilor școlare confessionale” de Dr. Cornel Iancu, jurisconsult consistorial. Aceste instrucțiuni cuprind date foarte interesante, cari merită să fie cunoscute și de către cititorii acestui organ.

Aflăm din această broșură, că consistorul din Arad a decis, în ședința plenară dela 1 Octombrie 1925, să îndrume toate comunele bisericești a lua măsurile necesare, ca dreptul de proprietate privitor la averile imobiliare ale comunelor bisericești, înscris în cărțile funduare ca „fond școlar”, „fond preoțesc” ș. a. să fie corectat și înscris ca proprietatea comunei bisericești.

Intabularea realităților școlare pe biserici, s'a ordonat, pe cât știm, și la noi și s'a încercat în mai multe locuri, cu și fără succes. S'a făcut însă în forma *transmiterii* dreptului de proprietate, nu în aceea a *corectării*. Aceasta e o soluție nouă și e însoțită din partea dlui Dr. Iancu de următoarele expuneri.

Sesiunile preoțești și învățătorești s'au înființat la gr.-or. prin legea VI din 1836, cu ocaziunea defalcării izlaurilor pentru urbaria liști din izlaurile domnești. Cărțile funduare s'au introdus în fosta Ungarie la 1853, prin ordonanțele ministrului de justiție austriac din 8 Aprilie și 16 Septembrie 1853, 23 Iulie 1854, 26 Februarie și 10 Iunie 1855. Aceste ordonanțe au dispus, ca cu ocaziunea localizării, aceea a înregistrării tuturor imobilelor în cărțile funduare, ca proprietari sunt a se lua toți aceia, în a căror posesiune faptică se găseau respectivele pământuri. Așa s'au luat preoții și învățătorii. Dar nici nu se putea altcum, pentru că înainte de 1868 — când s'a făcut legea pentru statutul organic —, biserica ort. română nu avea personalitate juridică. După 1868, obținând personalitate juridică parohiile, protopresbiteratele, eparhiile, urma, ca înscrierile în cărțile funduare să se schimbe. Organele bisericești însă au întrelăsat acest lucru. Urmarea a fost, că înființându-se în multe comune școli comunale de stat și sistându-se școlile confessionale, organele statului maghiar au căutat să pună mâna pe pământurile școlii confessionale române, înregistrate simplaminte „Schule”, „Schulfond” etc. și chestia a ajuns la Curtea de casație. Curia maghiară prin deciziunile No. 2492/1910 și 3318/1911 (a se vedea Márkus, Deciziunile judecătorilor superioare vol. XXIII p. 135 No. 249) a declarat, că pământurile din chestie formează proprietatea comunei bisericești, și fără învoirea sau aprobarea autorităților bisericești nu pot fi luate, nici în cazul că s'a desființat școala confesională și s'a înființat în comună școala de stat.

„Justiția maghiară — spune d Iancu — a luat în apărare averile acestea școlare a comunelor bisericești, pentru că bine a cunoscut originea lor... Cinste se cuvine acestei justiții... Guvernul maghiar a trebuit să înghite această lecție dela justiția maghiară și de atunci am fost lăsați în pace...”

Și acum urmează, după „Instrucțiunile” eparhiei de Arad, să constatăm cu multă durere, cum s'au risipit toate visurile și nădejile noastre, într'un viitor strălucit al școlii confessionale române, după prăbușirea Austro-Ungariei. Ele arată, cum desființându-se învățământul primar confesional, guvernul român, prin abuz de putere, a pus mâna pe imobilele școlare iar acum merge și mai departe. „A început a raționa exact ca guvernul maghiar, pe vremea lui Apponyi și anume, că sistându se școlile confessionale ortodoxe române, pământurile folosite de învățătorul confesional din trecut sunt a se lua dela biserică și a se da învățătorilor de stat”.

„Acest scop vrea să-l urmărească ordonanța dlui ministru de justiție, adresată autorităților cărților funduare din Transilvania prin care se interzice... ca să aproabe cererile comunelor bisericești de a se intabula în favorul lor pământurile școlare confessionale... Crezând dl ministru, că lăsând dreptul de proprietate deschis în cartea funduară, aceste pământuri în urma acestui fapt se pot considera nu ca pământuri, cari ar face parte din proprietatea comunelor bisericești, ci ca pământuri cari au menirea de a servi numai școala, și astfel va fi mai ușoară situația statului, a le lua dela noi brevi manu...”

„Că acest scop se urmărește este dovadă faptică, că tot în acest timp d-l ministru al agriculturii și domeniilor a dat un alt circular către toate comisiunile de ocol și județene pentru expropriere și către consilierii agricoli, ca să înceapă procedura de expropriere față de acelea pământuri, cari sunt înscrise în cartea funduară sub menirea „Schule”... să le dea învățătorilor de stat ca beneficiu”.

„Ambele aceste ordonanțe sunt — spune autorul — absolut ilegale... Aceste ordonanțe, dacă am avea judecătoria independentă, nu ar fi primejdioase, pentru că, contrare legilor în vigoare, simplaminte ar fi puse la o parte, dar judecătorilor noștri nefiindu-le asigurată înamovibilitatea, ei țin să respecte și aceste ordonanțe...”

„Care va fi rezultatul, nu știm. Autoritățile noastre bisericești însă trebuie să-și urmeze calea și să caute să apere cu toată îndârjirea drepturile, pe cari le-am moștenit dela înaintașii noștri, umilii iobagi, fiindcă dreptatea este pe partea noastră și dreptatea întotdeauna are să iasă biruitoare”.

Așa grăiesc instrucțiunile dela Arad.

Limpede și categoric!

Și ele urmează a arăta reprezentanților comunelor bisericești, ce este de făcut, ca dreptul de proprietate al lor asupra imobilelor școlare să se înscrie în buză de îndreptare a cărții funduare. Se da un model de cerere către judecătoria de ocol, în care — cu referire la cele expuse mai sus (cumcă la timpul său s'a înscris ca proprietar o persoană inexistentă, din cauza că parohiile n'aveau personalitate juridică recunoscută), în baza certificatului eliberat de primăria comunală (se alătură modelul), conform căruia imobilele din chestie mai mult de 40 ani sunt în folosința comunei bisericești — se cere radiarea inscripțiunii actuale referitoare la dreptul de proprietate și introducerea proprietarului adevărat.

Că intrucât va reuși această încercare, nu știm. Noi însă am ținut să înregistrăm și acest nou moment, vrednic de toată atențiunea, în lupta pentru școala confesională română. El ne poate servi de indemn la o și mai stăruitoare operă în viitor. Căci — după cum se zicea mai sus — „dreptatea este pe partea noastră și dreptatea întotdeauna are să iasă biruitoare”.

Din cursurile unui profesor de anatomie Un fost elev al școlilor noastre din Blaj, trecut la universitatea din Cluj, unde a ținut să se înscrie la facultatea de medicină, ne trimite următorul pasagiu din lecția de deschidere a cursurilor profesorului de anatomie dela acea facultate:

„... Și acum d-lor și d-șoarelor, să lăsați acasă toate nimicurile cari V'au alintat copiăria, biblia și credințele naive. Trebuie să vă obișnuiți odată cu gândul că nu există nici Dumnezeu, nici suflet. Omul odată mort, nu mai rămâne nimic din el, nici conștiință, nici suflet și dacă într'adevăr este ceva nemuritor în el și miraculos, aceea este materia care își începe haosul ei de schimbări cosmice. Religia e bună pentru copii, ca sistem pedagogic. Noi dlor facem binele nu pentru o răsplată, ci pentru că avem cultul omului. Altruismul nostru își are o cauză mai simplă și mai apropiată de noi...”

Și pentruca acestor vorbe nesocotite și deadreptul criminale — cari sunt un adevărat atentat la întreagă concepția de viață creștină a neamului nostru —, să aibă și mai multă tărie, d. profesor Papilian, căci despre dânsul e vorba, a ținut să adaugă, că vorbește din o convingere câștigată în urma lucrărilor sale de ani de zile”.

In urma acestor cuvinte de „introducere“, studentul care ne scrie, și care își ține de „o mare fericire a fi fost crescut în Blaj“, a socotit că e dator să lase medicina și a trecut la altă facultate, unde speră să-și poată păstra credința în Dumnezeu și'n sufletul său.

Iar noi ne-am crezut datori să divulgăm scrisul lui, invitând autoritățile competente să ia toate măsurile, pentruca anatomistii și chirurgii catedrelor noastre universitare să nu ajungă a opera *sufletele* elevilor de credința în Dumnezeu, organul lor cel mai esențial, fără de care o să ne pierdem foarte curând și neamul și țara...

Dar poate o să mai revenim.

In cauza grevei studenților. Se știe, că studențimea noastră universitară este mai nou într-o continuă agitație și ideea unei „greve universitare“, în sensul că studenții să nu mai ia parte la cursurile profesorilor se afișează aproape zi de zi ca un mijloc, socotit legal și potrivit, pentru a-și arăta nemulțumirea față de cutare dispoziție a autorităților universitare competente.

Niciodată n'am aprobat aceste gesturi imprumutate dela muncitorii sindicalizați — ale căror greve au rosturile lor materiale, adese foarte bine motivate — și totdeauna am privit cu amărăciune și disgust tărăboiul, comandat, afirmative, de cele mai multeori de meșchine interese politice, pe care-l face în timpul din urmă studențimea universitară. De aceea salutăm cu multă bucurie următoarele sire din „Neamul Românesc“ ale dlui N. Iorga, cari privesc chestiunea acestor greve dintr'un punct de vedere mai înalt și singurul întemeiat:

„Greva — spune d. Iorga — înseamnă să refuzi a munci în serviciul unui patron, care nu ți-a dat ce crezi că ți-se cuvine. Munca pe care n'o mai dai, e un aport *al dumitale**) în folosul lui. Dar, dragii mei tineri, cei cu „aportul suntem noi (profesorii — N. Red.). Dvoastră nu ni dați nimic. Prezența Dvoastră ni-e foarte simpatică. Dar știința o putem produce singuri. Iar dacă găsiți cu cale a colabora, o faceți pentru voi“.

*) Sublinierile sunt ale dlui Iorga.

N. R.

Sunt vorbe, pe cari o bună parte dintre studenți pare că le-au înțeles și pe cari ar fi dorit să le înțeleagă și ceilalți, renunțând odată pentru totdeauna la această armă de împrumut, care nu poate decât să compromită ținutele ideale ale celor mai înalte școli de cultură românească.

Cronică bisericească.

Spre adevăr și lumină. „Vestitorul“ dela Oradea anunță în ultimul său număr, că d. *Nicolae Coculescu*, profesor la universitatea din București și directorul Observatorului de astronomie de acolo s'a lăpădat de ortodoxie, trecând în sinul bisericii catolice.

Interesant este, că d. Coculescu a participat în 1922 la conferința panortodoxă din Constantinopol, unde avea să-și spună, în calitate de astronom, părerea în cauza unificării calendarului și se spune că hotărîrea de-a ieși din sinul ortodoxiei a conceput-o chiar în legătură cu nesfârșitele mizerii din biserica sa pe această chestie pe cât de simplă, pe atât și de nefsemnată și fără orice importanță dogmatică. Chestia calendarului nou, pe care marile patriarhii orientale ale ortodoxismului nu l-au introdus, a fost afirmative — așa spun cei inițiați — și una dintre principalele cauze pentru care a trebuit să se amâne plănuitul conciliu ecumenic de pe muntele Athos...

De-acum, d. prof. Coculescu probabil nu va mai fi invitat la nici un fel de conferință panortodoxă, dar pilda lui va deschide, sperăm, calea spre catolicism și altor suflete însetate după adevăr și lumină.

La ce se reduc faimoasele treceri dela Mocrea. Se știe, că „Biserica și școala“ dela Arad — semi-oficiosul eparhiei ortodoxe de acolo și organul prin care marele mâncător de uniți, pâr. Ciuhandu, își trimbiță „succesele“ proselitiste —, s'a făcut în timpul din urmă multă vorbă despre treceri dela biserica noastră la ortodoxie în mai multe comune din jurul Aradului ale eparhiei noastre orădane. Intre acestea a fost și parohia Mocrea, în jurul

căreia s'a făcut mai multă zarvă și de care ne-am mai ocupat și noi în aceste coloane.

Asupra celor petrecute în această comună se publică acum mai nou o dare de seamă mai lungă în organul eparhiei noastre din Oradea, din care reținem, că cu toate manevrele pâr. Ciuhandu, care a știut să mobilizeze în scop proselitistic până și personalul de serviciu al gării, numărul celor trecuți la Mocrea după lege, se reduce la abia 3 persoane, prinse și ele numai cu momeli foarte puțin onorabile, după rețeta atât de bine cunoscută dela alte ocazii.

Pâr. I. Turdeanu, preotul misionar al eparhiei, care ne dă aceste lămuriri, promite să arate și isprăvile din celelalte comune ale pâr. Ciuhandu, care în adevăr nu prea poate fi încântat de atari rezultate.

Tot pe chestia calendarului. Ortodocșii din Basarabia, par a nu voi să se astâmpere nici decum pe chestia noului calendar, ajungându de curând, în o mănăstire de maice, la adevărate scandaluri cari au degenerat în bătăi. Un preot, care, din porunca mai marilor, pleda cauza noului calendar, a fost atăcat de femeii, în frunte cu maicele mănăstirii, fiind atât de crunt bătut, încât a căzut în nesimțire, iar un al doilea a scăpat de aceeași soartă numai dând o declarație în scris, că nu va mai călători pe acolo și nu va mai face propaganda aceasta. În legătură se anunță, că oamenii de pe acolo nu recunosc începerea Postului mare, din care cauză se prevăd scandaluri în ajunul Paștilor.

Frumoase perspective! — Dar așa este, dacă ortodoxia a ridicat la valoare de dogmă, că ea trebuie să rămână credincioasă „întru toate“ tradițiilor pe cari le-a moștenit.

CEREȚI PRETUTINDENIA
renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă
OTTO ȘI ALFRED HERZOG
București, Pasagiul Comedia 2.

15-16 (89)

Foița „Unirii“

Cele două Belgii.

Ortodoxia română și Mackensen — Cardinalul Mercier și Von Bissing.

În numărul dela 26 Februarie c. al ziarului „Cuvântul“ s'a publicat un articol, care — fiind un minunat elogiu al mult regretatului Cardinal-primat al Belgiei și în aceeași vreme o meritată punere la punct a atitudinii păcătoase dovedite de șefii ortodoxiei române față de Mackensen — neapărat trebuie cunoscut, în întregime, de cititorii „Unirii“.

Articolul este următorul:

S'a făcut, nu fără dreptate, comparație între chipul demn, calm și de înaltă nobleță, cu care cardinalul Mercier, de curând trecut în odihna cea veșnică, a apărat populația Belgiei și a înfruntat aroganța ocupantului, și între atitudinea mai puțin eroică și mai puțin creștină a câtorva fețe bisericești dela noi, sub ocupația germană. Nu vrem aci, să sgândărim răni, cari nici așa nu s'au cicatrizat încă. E chestiune de temperatură morală. Nu oricine simte credința atât de limpede și tare în el, încât să-i dea seninătatea acelu cardinal, sub a cărui privire Von Bissing, guvernatorul general al Belgiei încâlcate, a fost silit să plece necurmat fruntea. La noi umilința creștină a fost confundată prea ades cu slugărnicia omenească.

Spuneam, că și credința creștină poartă pecetea unui climat moral. Cardinalii noștri au fost așa cum îi putea da o Belgie a Orientului...

În cealaltă Belgie, lucrurile s'au petrecut altfel. Două autorități au fost în veșnic conflict. Dar acolo dreptatea, patriotismul și noblețea au înfrânt forța brutală. Când în primăvara anului 1916, cardinalul Mercier s'a întors din Roma și arăta cu tot curajul încrederea în biruința finală, Von Bissing, cuprins de furie, amenințase, în termeni aproximativ aceștia:

— Este inadmisibil, ca Eminentă Voastră să faceți a naște speranțe nejustificate în ce privește sfârșitul războiului... Mă voi reține să supun Eminentiei Voastre, așa cum am făcut până acum, toate ofensele săvârșite de cler sub ordinele Sale, Eminentă Voastră dând cel dintâi semnal de insubordonare... Sunt ferm hotărît să nu mai îngădui Eminentiei Voastre să abuzeze de înalta sa misiune, pentru a crea o agitație politică, la care simplii cetățeni pot fi ispitiți să răspundă. Avertizez pe Eminentă Voastră să renunțe la orice activitate politică...

La această amenințare, cardinalul Mercier a răspuns generalului neamț cu o scrisoare simplă, demnă, curajoasă și, după cum se va vedea mai jos cu totul în alt ton decât acel al manifestelor semnate de înaltele fețe creștine ale Bucureștilor, în epoca lui Mackensen.

Iată această scrisoare:

— Se cuvine, Escelență, în elipa cândă răspundem la scrisoarea pe care v'a plăcut să mi ne-o adresați, să dăm omagiu curtoaziei carei Vă însufleștește cu privire la șeful venerat al bisericii noastre. Servitor fidel al Domnului nostru Isus Hristos, am răspuns la chemarea reprezentantului său pe pământ*).

Dar știți, Escelență, că nu noi am solicitat marea onoare de a depune omagiile noastre la picioarele Sanctității Sale.

Îngăduiți dar, chiar dacă suntem cuprinși de admirație înaintea aparatului războinic care Vă înconjoară, înaintea strălucitului stat-major pe care după exemplul regelui Saul l-ați atașat persoanei Voastre, îngăduiți-ne să păstrăm libertatea întregă a judecății.

Această libertate, în ceasurile turburate pe care le străbate țara noastră, nu vrem să ne-o instrăindăm. Așa făcând, vom rămâne fidel păstor al acelei turme, pentru care Domnul nostru și-a dat viața. Vom rămâne supuși învătăturei nobilului succesor al sfântului Petru, Sanctitatea Sa Leon XIII, care în Enciclica „Diuturnum illud“ ne-a dispensat să ne supunem puterilor civile, de îndată ce ele dau ordine vădit contrare dreptului natural și divin.

*) La insistențele Germaniei, Cardinalul fu chemat la Vatican spre a-și justifica atitudinea. N. R.

Săptămâna politică.

Discuțiile angajate de guvern cu partidele opoziției unite pe chestia noii legi electorale n'au dus la rezultatul dorit. Cererea opoziției, că numai acea listă să fie declarată majoritară și să primească o primă de guvernare, care va întruni măcar 51 la sută din voturi, n'a fost onorată din partea guvernului, neadmițând acesta ca limită supremă decât 40 la sută, și astfel lupta se dă acum în Cameră, unde, majoritățile „disciplinate“, cu toată îndârjirea partidelor de opoziție, tot vor scoate în sfârșit proiectul guvernului.

— Lucrul acesta va fi cu atât mai ușor, cu cât greutățile ivite în jurul încheierii unui acord de guvernare între partidul național și acei țărănesc pot trece fără prea multă greutate și pe terenul acordului de opoziție, zădărniciind prin această amonice împreună-lucrare de până acum a acestor partide.

— Dar primejdia comună va împiedeca, sperăm, o ruptură și dacă raporturile prietenești dintre aceste partide, avizate parecă în chip necesar unul la altul, se vor menține până la apropiata retragere a guvernului liberal, nu putem crede, că dorințelor pentru promovarea intereselor țării nu le va deschide și adevărata cale a unui acord de guvernare.

— Și va trebui să se ajungă la asta, mai ales pentru motivul, că felonia dovedită de partidul averescan în jurul constituirii consiliilor comunale din capitală, unde — contrar acordului din alegeri — au ținut să se înhame din nou la carul guvernului, a provocat un resens atât de unanim, încât nime nu se mai poate gândi azi la o eventuală succesiune averescană. Faptul acestei tradări — în urma căreia d. general Averescu a fost pălmuit în efigie din partea generalului Vlădescu —, este atât de grav, încât, cu toate asigurările de până acum, nici chiar actualul premier nu va mai putea recomanda Suveranului această succesiune.

— Un alt moment important al politicii interne este denunțarea acordului liberalo-maghiar, făcută din partea partidului maghiar, care și-a reluat libertatea de acțiune. Un co-

unicat recent al acestui partid spune, că o nouă orientare a politicii sale se va fixa abia după alegerile generale, după cari speră că se va produce o limpezire a situației politice, azi foarte nelămurite.

— În politica externă a dominat săptămâna trecută chestiunea reorganizării consiliului Ligei națiunilor, care a ridicat probleme din cele mai grele în legătură cu executarea tratatului dela Locarno, unde s'a asigurat Germaniei un loc permanent în acest consiliu. Recepțiunea ei era să se facă acum, dar neputându-se ajunge la o înțelegere privitor la celelalte puteri, cari încă reclamă un loc permanent alături de dânsa, soluția s'a amânat pentru adunarea generală din Septembrie c., până când se speră că vor putea fi înlăturate toate dificultățile.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Ioan Masca de adm. parohial la Iclânzul, pe pâr. Gheorghe Stoia de adm. parohial la Sânbenedic, iar pe pâr. Ioan Boldușiu de adm. parohial la Panceu.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. Nicolae Stoica de adm. parohial la Pui.

Anunț literar. În legătură cu pastorală sf. Părinte și a episcopatului nostru în chestia aplicării indulgențelor anului sfânt pe întreg teritoriul provinciei noastre mitropolitane, avem onoarea a anunța Onorații preoți, că am pus sub tipar o broșură populară asupra acestei teme. În ea se dau poporului instrucțiuni potrivite asupra jubileului și asupra darurilor, ce le oferă anul sfânt sufletelor credincioase. Se publică și rugăciuni potrivite la aplicarea jubileului. — Broșura se va vinde cu prețul minimal de 5 Lei și va face servicii bune preoților. Abonamente se primesc de pe acum la: *Reuniunea de misiuni, Lugoj. Episcopie.*

Locale. Joia viitoare, sârbătoarea Bunei-vestiri, va predica în catedrală pâr. Ioan Pop-Zeicani profesor la școala normală, iar în Dumineca ce urmează, a Florilor, Reverendul Dr. Augustin Popa, profesor la academia de teologie.

Dacă cineva, a spus el cu tărie, s'ar afla în alternativa de a călca sau ordinele Domnului, sau cele ale Principelui, va trebui să urmeze preceptele lui Isus Hristos și să răspundă după pilda apostolilor: *Mai bine să te supui Domnului, decât oamenilor.* A face aceasta, nu înseamnă a merita învinuirea că ești nesupus, căci Principii, îndată ce voința lor e potrivnică voinței și legii divine, depășesc puterea lor și corup dreptatea. Din acea clipă, autoritatea lor e fără putere, fiindcă acolo unde nu mai e justă, ea nu mai există.

Excelență, autoritatea Voastră nu se poate exercita așa dar decât în hotarul dreptății. „Ecce in iustitia regnabit rex.“ Indată ce un Principe iese din justiție, nu-i mai datorăm nici supunere, nici respect, nici atașament. Așezat în scaunul arhiepiscopesc din Malines prin voința lui Dumnezeu, nu ne consultăm decât cu conștiința noastră, și dacă în exercițiul sfintei noastre misiuni, suntem siliți să ridicăm glasul, credem a urma învățătura propovăduită de sfântul nostru Domn: „Dați Cesarului ce aparține Cesarului“, căci Vă dăm omagiul tăcut datorit forței, dar păstrăm închise puterilor voastre domeniul sfânt al conștiinței, ultimul refugiu al dreptului oprimat.

Nu, credeți-mă, Excelență, nu fără o profundă meditație am denunțat lumii suferințele cu care frații și surorile noastre au

fost năpăstuiți. Suferinți infricoșate într-adevăr, crime atroce, pe care judecata rece refuză să le admită în tragica lor oroare. Dar dacă n'am fi făcut-o, nu ne am fi simțit demni de a fi succesori apostolilor, cari au evanghelizat Galia belgică, nici fiul spiritual al celor cari prin lucrările lor au ilustrat reședința din Malines, a cărei podoabă curată o forma biblioteca din Louvain, comoară fără preț. „Alii laboraverunt et vos in labores eorum introitis.“ În deprimare vecină cu moartea, în care se afla cufundat poporul nostru, am făcut să ni-se audă glasul și am nădăduit că gândul nostru va fi subiect pentru meditațiile Voastre. Dar Principele va avea gânduri demne de un Principe și va păstra autoritatea sa asupra șefilor poporului.

Belgian, am ascultat strigătul de durere al neamului nostru; patriot, am voit să pensesc rănilor țării; cleric, am stigmatizat nelegiuirile săvârșite asupra preoților nevinovați.

Excelență, avem onoarea...

RECLAMA

este sufletul comerțului

— Conferința din Dumineca trecută a dlui profesor Augustin Maior dela Cluj a fost pentru numeroșii ascultători o revelație din cele mai plăcute. Ocupându-se de »Absolut și relativ în natură și știință«, dsa ne-a înfățișat ca ultim rezultat al cercetărilor științifice celor mai avansate teza, că singurul punct de reper, adevăratul punct absolut și fix este »invarianța legilor naturii«, dela care până la Dumnezeu, cauza unică și imobilă a tuturor mișcărilor și a întregii vieți, nu mai este decât un pas. Un alt moment, deosebit de important din punct de vedere apologetic, este apoi și teza referitoare la existența dimensiunii a patra, care ilustrează în chip deosebit de potrivit veșnicul prezent al eternității divine. — Aplause bogate au răsplătit pe ilustrul conferențiar și toată lumea așteaptă, că promisiunea de-a ne mai vorbi, să se împlinească fără prea multă întârziere.

— Apropiindu-se sf. Paști, elevii și elevele școlilor noastre au avut săptămâna trecută exercițiile spirituale obișnuite. Cele pentru elevi le-a condus pâr. Ion Agârbiceanu dela Cluj, iar cele pentru eleve pâr. canonic Dr. Ioan Coltor, spiritualul internatului de fete. Pentru teologi aceste deprinderi sufletești vor avea loc la începutul săptămânei patimilor.

Un apel al „Astrei“. În numele secției artistice, comitetul central al Asociației noastre culturale din Sibiu constată cu durere, că afară de minunatele pânze ale pictorului Octavian Smigelschi, și ale câtorva artiști în viață, muzeul »Astrei« nu poate înregistra alte lucrări artistice de valoare. Dar fiindcă este o datorie de onoare a acestei asociații să ajungă în posesiunea cât mai multor picturi și sculpturi de seamă — și apelul înșiră un întreg catalog al artiștilor ardeleni cari ni-le-au dat —, comitetul face un călduros apel către toți, cari cunosc atari opere de artă, să intervină pentru donarea, ori măcar vinderea lor pe seama muzeului, anunțând despre aceasta conducerea Asociației. — Este un gând din cele mai bune și de aceea nu ne îndoim, că apelul va avea rezultatul dorit.

† Pâr. Ludovic Luca, fostul paroh din Alba-Iulia (Maieri) și vprotopop onorar, s'a stins la 15 Martie c. în anul 77 al vieții și 47 al preoției sale cinstitute. Il deplâng numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

† Ana Poruțiu n. Nestor, soția pâr. protopop onorar Aurel Poruțiu din Desmir, s'a stins în 12 Februarie c. la Cluj în anul 76 al vieții și 55 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

† Carolina Bugner, preoteasă văduvă, s'a stins în Moldovenesti, la 10 Martie c. în anul 71 al vieții. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

F. Oradea. Suntem și noi de părerea, că nu va trece mult timp și biserica noastră va admite pe întreagă linia și fără nici o restricție celebrarea liturghiei în postul mare. Opreliștea azi în vigoare razimă doar, evident, pe ajutorul prescripș pentru acest post. Cum însă aceasta s'a restrâns la Vinerea mare, e numai firesc ca singur această Viuere să mai rămână ca ziua aliturgică.

M. Sibiu. Se vede, că autoritatea mitropoliților Șaguna și Mihaș tot mai înseamnă ceva și pentru cerberii ortodoxiei specifice a înalt Preasfințitului Nicolae dela Dvoastră, fiindcă dela publicarea părerilor acestora, telegrafisții din strada mitropoliei au încetat deodată, ca prin minune, să mai sufle un singur cuvânt împotriva tezei noastre referitoare la chestia proprietății bisericești. Ba, te pomenești, că după ce d. ministru Lapedatu nici până în momentul când scriem aceste șire n'a depus încă proiectul său pe biroul Senatului, o face anume pentru a nu lovi cu el în autoritatea acestor canonisiți ortodocși, ale căror lucrări uitase să le consulte în expunerea sa de motive! — Ori cum ar fi, noi credem că noul regim al cultelor nu poate veni decât respectând dispozițiile canonice în vigoare, ori apoi — și asta pare a fi mai probabil — nu va veni de loc, rămânând toate în starea de până acum.

Dr. B. Cluj. Pentru că să vedeți, că părerile acelea nu sunt chiar isolate, Vă dăm aici următoarele șire, semnate N. C. dintr'un număr recent al ziarului *Cuvântul*: »Pretutindeni, aceste infame creaturi (e vorba de episcopii ortodoxiei!) se dovedesc o pacoste pentru așezământul lui Hristos. Nici măcar de ochii lumii n'au această elementară înțelegere, că biserica nu e făcută pentru a

servi nulității lor morale, ci ei trebuie să se arate umili și drepti servitori ai cuviinței și demnității ierarhice. — Cine va izbi, în stârșit, cu carbaciul în acești bivoli, ce-și freacă nesimțitori noroiul de zidurile altarului? — Frumoase caracterizări, nu-i așa!? Și totuși oamenii aceștia vreau să promoveze sănătatea morală a neamului nostru! Halal de binele ce ne așteaptă!

M. Drâmbar și Dr. Târgu-Murăș. Mulțumim din inimă pentru însemnatele suprasolviri, căci ele sunt pentru noi cele mai frumoase dovezi că munca ne este apreciată și aprobată. Indemnați de atari semne de simpatie, cari se înmulțesc pe zi ce merge, vom munci și noi cu sporită dragoste, căutând a servi cât mai cu folos interesele sfintei noastre bisericii.

P. Baia de Arieș. Suma de 320 Lei am predat-o «C. C.» Restul a rămas în abonamentul gazetei noastre. Achitat până la 31 Decembrie 1926.

Of. parohial. Glod (Maramurăș). Am primit dela păr. Doboși 200 Lei. Pe anul 1925 mai este o restanță de 70 Lei.

M. Sălsig. Dupăcum am mai anunțat la acest loc, anul acesta nu se țin la Blaj cursuri de cantori. — Poate la anul.

M. Aiton. Fiind mitropolitul absent, L. încă nu s'a conferit.

Capitulul Metropolitan gr.-cat. Blaj.

Nr. 38 - 1926.

Publicațiune.

Capitulul Metropolitan dă în chirie, prin oferte în scris, casa *fundațiunii Augustin Laday*, situată în piața din Blaj, care pe lângă camere de locuit, curte, grădină, are și *prăvălie*. Timpul de închiriere începe la 1 Maiu 1926 și va ținea 3 ani. Reflectanții au să și înainteze ofertele în scris până în ziua de 31 Martie 1926. Informații despre condițiile de închiriere dă Administrația centrală capitulară.

Blaj, 12 Martie 1926.

Iacob Popa

(152) 2-2

prepozit capitular.

„ELECTRICA“, soc. anonimă Blaj.

AVIZ

În vederea apropiatei inaugurări a uzinei electrice, se reamitește tuturor proprietarilor de casă din orașul nostru, că se vor face instalațiunile interioare și se va da curent numai acelorora, cari sunt *acționari ai societății noastre*, și anume în proporția acțiunilor ce posedă fie-cine.

Acțiuni de vânzare se găsesc la banca „Patria“, iar pentru instalațiuni interioare a se adresa tot la banca „Patria“ Dlui Ing. Petru Marcu, directorul executiv al soc. „Electrica“.

Blaj, la 22 Februarie 1926.

(90) 3-3

„Electrica“ soc. an.

ss. Dr. V. Macaveiu ss. Muntean

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea convenită și prețurile cele mai solide.

(33) 10-7

□ CUMPĂRAM aramă veche, în □
□ ori ce cantitate, precum și tuci □
vechi de mașini.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 11-52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc.**, precum și o dăjdiu bisericești: **Yestminte și Prapori** din cele mai bune stofe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de** : prapori cu prețuri convenabile. :

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele. □

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Mașini de treerat M. A. V.

Comenzi pe plată în rate pe 2 ani primim deja de acum, deoarece fabrica nu va putea urma comenzilor de mai târziu.

(137) 6-8

„Târgul de mașini“

Brașov, strada Fantânei Nr. 43.

Loteria „Reuniunii Sf. Maria“ a femeilor române gr.-catolice din Cluj pentru înzestrarea Bisericii Calvaria.

Tragerea garantată la 31 Martie 1926.

Lei 50 Biletul.

Câștigurile sunt:

1. Un automobil Ford, nou, luxos.
2. Un tractor Fordson, nou.
3. O mașină de cusut Singer, nouă
- 4-6. Trei tablouri ale maestrilor P. Capidan, A. Demian, Al. Pop.
- 7-8. Două covoare persane.
- 9-10. Două scoarțe românești

Lei 50 Biletul

Comezile pentru aceste lozuri se adresează Societății an. RUDOLF MOSSE, Agenție de Publicate Cluj, Str Regina Maria 37, unde se trimit prin mandat poștai costul lozurilor, plus cheltuielile de poștă precum expediția lozurilor și listelor de tragere a câștigurilor. Omul trebuie să riște în fiecare lună câți-va Lei, ca să-și încerce norocul. În chipul acesta mulți au câștigat în ultimele luni, case, automobile și sute de mii de Lei în bani gata. (55) 8-10

IMPORTANT!

Comercianții să ia seama:

În cel mai bun centru comercial din Blaj se dau cu chirie **donă localuri frumoase pentru prăvălii**, având alături și camerele necesare pentru locuință.

A se adresa proprietarului:

1-7 56

Ștefan Nyergeș.

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC SIBIENESC

HOZA și MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Ștofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Barehete-șifoane, pânzeturii, pânză de ceareafuri, gra, del, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și putent pentru copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghete din cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chipiuri pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octomvrie 1925 și pe tot timpul duratei școlaelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela 1000 Lei în sus 10 %. Încercați și vă veți convinge de redusele prețuri și buna calitate a mărfurilor. □

HOZA și MARCU

21-7 (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

VECHEA REVISTA ILUSTRATĂ

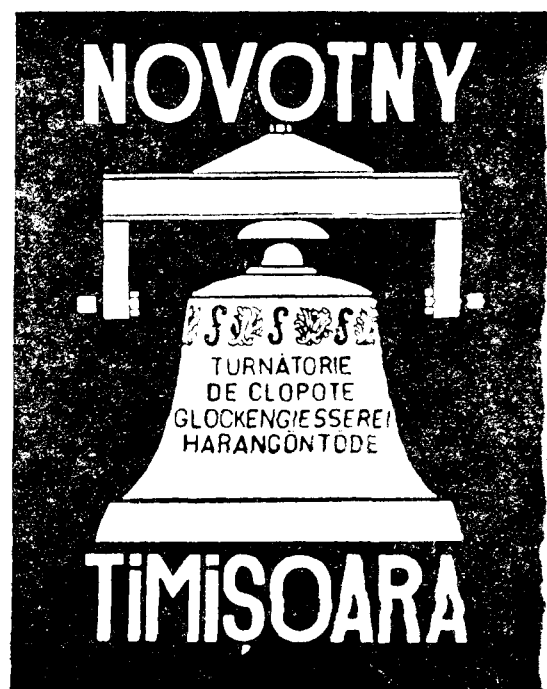
„COSINZEANA“

intemeiată în anul 1911 de

SEBASTIAN BORNEMISA

apare și acum în Cluj sub aceeaș conducere și având colaborarea celor mai de seamă scriitori. Corecti mere de probă gratuite din această excelentă revistă de familie, indispensabilă în fiecare casă.

Adresa: Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

153 1-10

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“.